

Dönem: 23

Yasama Yılı: 2

TBMM

(S. Sayısı: 267)

Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/609, 1/610)

Not: Tasarılar Başkanlıkça; tali olarak Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor, esas olarak da Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü

10/6/2008

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1590/2568

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 26/5/2008 tarihinde kararlaştırılan “Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anayasamızın 130 uncu maddesinin birinci fıkrası; kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin kanunla kurulacağını hükme bağlamıştır. Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise; Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumlarının kurulabileceği hükmü yer almaktadır.

3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 19 uncu maddesine göre; yükseköğretimin planlı bir şekilde yaygınlaştırılması, nicelik ve niteliğinin yükseltilmesi için gerekli tedbiri almak, Milli Eğitim Bakanlığının görevleri arasında bulunmaktadır.

Son yıllarda ortaöğretimdeki okullaşma oranının yükselmesi, yükseköğrenime olan talebi de sürekli olarak artırmaktadır. Dokuzuncu Kalkınma Planında (2007-2013) ortaöğretimdeki okullaşma oranı % 100 olarak hedeflenmiştir. Ortaöğretimdeki okullaşma oranındaki yükseliş yükseköğrenime olan talebi de artırmaktadır.

Yükseköğretime olan talebin karşılanmasına yönelik olarak Dokuzuncu Kalkınma Planında yükseköğretimdeki okullaşma oranı, 2012-2013 yılları için örgün yükseköğretimde % 33, toplamda % 48

olarak hedeflenmiştir. Ülkemizde yükseköğretime olan yoğun talebin mevcut üniversite ve bu üniversitelere bağlı yükseköğretim birimleri ile karşılanması ve Dokuzuncu Kalkınma Planında yer alan % 48'lik hedefe ulaşılması mümkün görülmemektedir.

Dokuzuncu Kalkınma Planında, değişen ve gelişen ekonomi ile iş piyasasının ihtiyaçlarını karşılamak için eğitim yatırımlarının artırılması ve yaşam boyu eğitim stratejisinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Yükseköğretimde okullaşma oranının yükseltilmesi bu hedef ve amaçlara ulaşılmasında büyük katkı sağlayacaktır.

Anayasamız özel girişimcilerin üniversite kurmalarına imkan vermezken, kazanç amacına yönelik olmamak koşuluyla vakıfların üniversite kurmalarına imkan sağlamaktadır. 21 inci yüzyılın bilgiyi üreten ve etkin kullanan saygın ülkeleri arasında yer alabilmemiz, özellikle yükseköğretimde nicelik ve nitelik açısından sağlayacağımız başarıyla mümkün olabilecektir.

1986 yılında 426 öğrenci ile eğitime başlayan vakıf üniversitelerinde 2006-2007 eğitim-öğretim yılı itibarıyla ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında 124.507 öğrenci öğrenim görmektedir. Devlet kaynakları ile değil kendi öz kaynakları ile kazanç amacı olmaksızın vakıflar tarafından kanunla kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip vakıf üniversiteleri Türk yükseköğretiminin ayrılmaz bir parçası ve önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Gediz Üniversitesi adıyla İzmir'de vakıf üniversiteleri kurulmasının ülkemizin yükseköğretimine önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tasarı, bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile; Sipahi Eğitim, Sağlık ve Spor Vakfı tarafından Gediz Üniversitesi adıyla İzmir'de bir vakıf üniversitesi kurulması öngörülmektedir.

Madde 2- Yürürlük ve yürütme maddesidir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

10/6/2008

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1600/2569

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Eğitim Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 4/6/2008 tarihinde kararlaştırılan "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anayasamızın 130 uncu maddesinin birinci fıkrası; kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin kanunla kurulacağını hükme bağlamıştır. Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise; Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumlarının kurulabileceği hükmü yer almaktadır.

Yükseköğretim, maliyeti yüksek olan bir hizmettir. Bu hizmetin maliyetinin tamamına yakın bölümünün Devletçe karşılanması büyük boyutlarda maddi kaynak gerektirmektedir. Anayasamız kazanç amacına yönelik olmamak koşuluyla vakıfların üniversite kurmalarına imkan sağladığından, yükseköğretim hizmetlerinin mali yükünün bir kısmının vakıflarca üstlenilmesinin Devletin yükseköğretim alanındaki mali yükünü hafifleteceği değerlendirilmektedir. Aynı zamanda ülkemizde yükseköğretime olan talebin bir kısmının vakıf üniversitelerince karşılanacağı göz önüne alındığında, bu üniversitelerin önemi daha da artmaktadır.

Dünya, özellikle 1980'li yıllardan itibaren çok hızlı bir değişim sürecine girmiştir. Önce ticaret daha sonra sermaye hareketlerinin serbestleşmesi ile başlayan bu değişim süreci, bilgisayar ve iletişim teknolojilerindeki baş döndürücü gelişmelerle büyük bir ivme kazanmıştır. Küreselleşme olarak adlandırılan bu süreç önce ekonomik alanda kendini göstermiş daha sonra sosyal ve kültürel alanda da etkili olmaya başlamıştır. Böyle bir ortamda başlıca iki öge ön plana çıkmaktadır: insan ve bilgi. Bu iki ögeyi bir araya getirebilen ekonomiler kalkınma yarışında diğerlerine göre daha avantajlı duruma gelecektir. Bir yandan insanın siyasal, hukuksal ve sosyal alanda birey olarak önemi, diğer yandan da iyi eğitilmiş, bilgi teknolojilerini kullanabilen, üretkenliği yüksek, nitelikli işgücü olarak insan ögesinin kalkınma sürecindeki rolü artmaktadır. O halde bu iki ögeye ağırlık veren kalkınma stratejileri 21 inci yüzyılda başarılı olacaktır.

Türkiye çok genç nüfusa sahip olup bu genç nüfusun yükseköğretime önemli bir talebi bulunmaktadır. Kendi öz kaynakları ile kazanç amacı olmaksızın vakıflar tarafından kanunla kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip vakıf üniversiteleri Türk yükseköğretiminin ayrılmaz bir parçası ve önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Gazikent Üniversitesi adıyla Gaziantep'te bir vakıf üniversitesinin kurulması hem vakıf üniversitelerinin ülke genelinde yaygınlaşmasına hem de ülkemiz yükseköğretimine önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tasarı, bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile; Gaziantep Eğitim ve Hizmet Vakfı tarafından Gazikent Üniversitesi adıyla Gaziantep'te bir vakıf üniversitesi kurulması öngörülmektedir.

Madde 2- Yürürlük ve yürütme maddesidir.

**YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TEŞKİLATI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI (1/610)**

MADDE 1- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Gazikent Üniversitesi

EK MADDE 106- Gaziantep'te Gaziantep Eğitim ve Hizmet Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Gazikent Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;

- a) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden,
  - b) Hukuk Fakültesinden,
  - c) Mühendislik - Mimarlık Fakültesinden,
  - ç) Yabancı Diller Yüksekokulundan,
  - d) Sağlık Bilimleri Yüksekokulundan,
  - e) Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulundan,
  - f) Sosyal Bilimler Enstitüsünden,
  - g) Fen Bilimleri Enstitüsünden,
- oluşur."

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Adalet Bakanı

M. A. Şahin

Dışişleri Bakanı V.

B. Atalay

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı V.

N. Çubukçu

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı V.

M. Z. Çağlayan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sosyal Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı V.

M. V. Gönül

Devlet Bakanı

M. S. Yazıcıoğlu

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Z. Çağlayan

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/609, 1/610

Karar No.: 32

8/7/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 10/06/2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 19/06/2008 tarihinde tali komisyon olarak Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/609 ve 1/610 esas numaralı "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarı"ları Komisyonumuzun 3/7/2008 tarihinde yaptığı 58 inci Birleşiminde; Hükümeti temsilen Millî Eğitim Bakanı Hüseyin ÇELİK ile Millî Eğitim Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, kalkınma sürecinde ihtiyaç duyulan nitelikli eleman temininde ve bunların ülke geneline dengeli bir şekilde dağılımında üniversitelerin rolü büyüktür. Bu kapsamda bir ülkenin toplumsal, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimini etkileyen temel göstergelerden biri de, yükseköğretimin o ülkede yaygın ve kolay erişilebilir bir kamu hizmeti haline getirilmesidir.

Yükseköğretim kurumlarının sayısının artırılabilmesi için Devletin bu alanda çok büyük miktarlarda maddi kaynak ayırması gerekmektedir. Bu nedenle Anayasanın 130 uncu maddesi ile; kanunda gösterilen usul ve esaslara göre kazanç sağlama amacı gütmeksizin vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumlarının kurulabilmesine imkan tanınmıştır. Bu imkan dahilinde; ilk vakıf üniversitesi 1984 yılında kurularak 1986 yılında 426 öğrenci ile eğitim faaliyetine başlamıştır. Anılan tarihten günümüze kadar 33 adet vakıf üniversitesi kurulmuştur. Halihazırda vakıf üniversitelerinde 2006-2007 eğitim-öğretim yılı itibarıyla ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında 124.507 öğrenci öğrenim görmektedir. Devlete ait kaynaklar kullanılmadan ve ayrıca kazanç amacı da gütmeksizin büyük ölçüde kendi öz kaynakları ile vakıflar tarafından kanunla kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip vakıf üniversiteleri, Türk yükseköğretiminin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Tasarılar ile kurulması öngörülen iki yeni vakıf üniversitesinin ülkemiz yükseköğretimine önemli katkılar sağlaması amaçlanmaktadır.

1/609 esas numaralı Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- İzmir'de Sıhahi Eğitim, Sağlık ve Spor Vakfı tarafından Gediz Üniversitesi adıyla 2547 sayılı Kanuna tabi bir vakıf üniversitesi kurulmasına ilişkin olarak 2809 sayılı Kanuna bir madde eklenmesinin,

1/610 esas numaralı Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde ise;

- Gaziantep'te Gaziantep Eğitim ve Hizmet Vakfı tarafından Gazikent Üniversitesi adıyla 2547 sayılı Kanuna tabi bir vakıf üniversitesi kurulmasına ilişkin olarak 2809 sayılı Kanuna bir madde eklenmesinin,

öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarıların geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Ülkemizin beşeri sermayesinin oluşturulmasında üniversitelere son derece önemli görevlerin düştüğü, yeni üniversitelerin kurulmasıyla yükseköğretimde okullaşma oranı açısından dünya standartlarına ulaşabileceği,

-Üniversite sayısının artırılması kadar üniversitelerin akademik altyapılarının güçlendirilmesi- nin ve ihtiyaçlarının karşılanması da büyük önem arz ettiği,

-Hem genç nüfusumuzu eğitimi ve meslek sahibi kılarak ekonomimizin ihtiyacı olan insan gü- cünü yetiştirmek hem de üniversite sayısının azlığı nedeniyle öğrencilerimizin yurt dışındaki üni- versitelere yönelmelerini ve eğitimlerini tamamladıktan sonra söz konusu ülkelerde kalmalarını ön-lemek açısından kurulacak vakıf üniversitelerinin olumlu karşılanması gerektiği,

-Dünyada yurt dışına öğrenci gönderen ülkeler arasında sekizinci sırada yer almamız, birçok ül- kede yükseköğretim kuruluşlarının yarısından fazlasının özel sektör eliyle yürütülmesi ve Dünya ge- nelinde özel yükseköğretim kurumlarında eğitim gören öğrenci sayısının yüzde otuzlara yaklaşması- na rağmen ülkemizde halen yüzde altı seviyelerinde bulunması nedeniyle özellikle ülkemizin döviz kaybının azaltılması açısından vakıflar tarafından üniversite kurulmasının desteklenmesi gerektiği,

-Ülkemizde yükseköğretime olan talebin yüksekliği dikkate alındığı takdirde bu talebin karşı- lanması noktasında aktörlerin çeşitlendirilmesi ve bu kapsamda halen 33 olan özel vakıf üniversite- si sayısının daha da artırılması gerektiği,

- Üniversite kuracak vakıfların mali ve maddi yeterlilikleri ile inşaat ve alt yapı çalışmalarının ayrıntılı bir şekilde incelenmesi gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

- Toplumsal dönüşümü sağlamak ve çağdaş uygarlığı yakalamak yolunda toplumumuzun, baş- ta yükseköğretim olmak üzere genel anlamda eğitim ihtiyacının karşılanması büyük önem arz et- tiği, bu doğrultuda devlet, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları eliyle eğitim hizmetlerini geliştir- me çalışmalarının birlikte yürütülmesi gerektiği,

- Kanuni alt yapısı oluşturulan vakıf üniversitelerinin ilerleyen zaman içerisinde her türlü fizi- ki mekan ve diğer kurumsal eksikliklerini giderdikleri,

- Kurulması amaçlanan Gediz Üniversitesi için Sipahi Eğitim, Sağlık ve Spor Vakfı bünyesin- de 32 bin metrekarelik açık alanda 11 bin metrekare kapalı alanın bulunduğu, Gazikent Üniversite- si için ise Gaziantep Eğitim ve Hizmet Vakfında 20 trilyon değerinde gayrimenkul bulunduğu ve önümüzdeki yıl 28 trilyon yatırım yapılmasının planlandığı,

- Eğitim fakültelerinden mezun işsiz sayısı dikkate alınarak yeni kurulacak üniversitelerde eği- tim fakültesine yer verilmemesine ilişkin bir ilke kararı alınmış olunmakla birlikte, bilgisayar öğret- menliği gibi belli branşlardaki öğretmen açığının giderilmesi amacıyla eğitim fakültelerinin kurul- masının da bir gereklilik olduğu, bu nedenle Gazikent Üniversitesine de eğitim fakültesinin eklen- mesinin uygun olacağı,

ifade edilmiştir.

Komisyonumuzda Tasarıların geneli üzerinde yapılan görüşmelerin ardından, Tasarılar ve ge- rekçeleri Komisyonumuzca da benimsenmiş ve aynı kanuna madde eklenmesini öngören her iki Ta- sarının İçtüzüğü'nün 35 inci maddesi gereğince birbirleriyle ilgili görüşmeleri nedeniyle birleştirilerek görüşülmesi ve görüşmeler sırasında 1/609 esas numaralı Tasarının esas alınması kabul edilmiştir. Ya- pılan bu birleştirmenin ardından Tasarının maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

- Çerçeve 1 inci maddesi; 1/610 esas numaralı Tasarının çerçeve 1 inci maddesi ile 2809 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen Gazikent Üniversitesi kurulmasına ilişkin ek maddenin; özellikle mes- leki alanlarda olmak kaydıyla belli branşlardaki öğretmen ihtiyacının karşılanması amacıyla eğitim fakültesinin eklenmesini ve 2809 sayılı Kanunda terim birliğinin sağlanması için "Turizm ve Otel- cilik Meslek Yüksekokulundan" ibaresinden "Meslek" ibaresinin çıkarılmasını teminen değiştirile- rek metne eklenmesi ve çerçeve hükmün redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 2 nci maddesi; kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde yürürlük ve yürütmeye ilişkin hükümlerin ayrı maddeler halinde düzenlenmesi gereği dikkate alınarak yürütmeye ilişkin ifadelerin çıkarılması suretiyle,

- Kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde yürütmeye ilişkin hükmün 3 üncü madde olarak Tasarı metnine eklenmesi suretiyle,

kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Sait Açıba</i> Afyonkarahisar	Başkanvekili <i>M. Altan Karapaşaoğlu</i> Bursa	Sözcü <i>Hasan Fehmi Kinay</i> Kütahya Bu Raporun Sözcüsü
Kâtip <i>Süreyya Sadi Bilgiç</i> Isparta	Üye <i>Necdet Ünüvar</i> Adana	Üye <i>Halil Aydoğan</i> Afyonkarahisar
Üye <i>Sadık Badak</i> Antalya	Üye Mehmet Günal Antalya (İmzada bulunamadı)	Üye <i>İsmail Özgün</i> Balıkesir
Üye <i>Cahit Bağcı</i> Çorum	Üye Emin Haluk Ayhan Denizli (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Mehmet Yüksel</i> Denizli
Üye <i>Necdet Budak</i> Edirne	Üye Bülent Baratalı İzmir (İmzada bulunamadı)	Üye <i>İbrahim Hasgür</i> İzmir Bu Raporun Sözcüsü
Üye <i>Harun Öztürk</i> İzmir (Karşı oy yazısı eklidir)	Üye <i>Tuğrul Yemişçi</i> İzmir	Üye <i>Mustafa Özbayrak</i> Kırıkkale
Üye <i>Muzaffer Baştopçu</i> Kocaeli	Üye <i>Mustafa Kabakcı</i> Konya	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya
Üye <i>Ferit Mevlüt Aslanoğlu</i> Malatya (Ayrışık oy yazımız ektedir)	Üye <i>Erkan Akçay</i> Manisa	Üye Münir Kutluata Sakarya (İmzada bulunamadı)
Üye <i>M. Mustafa Açıkalın</i> Sivas	Üye <i>M. Akif Hamzaçebi</i> Trabzon (Ayrışık oy yazısı ektedir)	Üye <i>Kerem Altun</i> Van
	Üye <i>Abdulkadir Akgül</i> Yozgat	

AYRIŞIK OY

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa göre vakıfların üniversite kurabilmeleri mümkündür. Vakıf üniversitelerinin kuruluşu, ilgili kurumlar yanında YÖK'ün iznine tabi bulunmaktadır. Yani yasa süreci öncesinde YÖK'ün üniversite kuruluşuna ilişkin bir uygun görüşünün olması gerekir. YÖK'ün uygun görüş şartları içerisinde vakfın üniversiteyi kurabilecek ve yönetebilecek bir malvarlığına sahip olması da vardır. Komisyona sunulan belgeler Gazikent Üniversitesini kuracak vakfın mali gücü ile kurulacak üniversitenin altyapısı konularında gerekli hazırlığa sahip olmadığını göstermektedir. Daha fazla mali güce sahip bazı vakıflar, üniversite kurabilmek için yıllardır YÖK izni beklerken mukayeseli olarak daha az mali güce sahip olduğu anlaşılan bazı vakıflara bu iznin verilebilmesi düşündürücüdür.

Komasyon çalışmaları sırasında bu konudaki ısrarlı sorularımıza karşılık yeterli açıklamalar yapılmamıştır.

YÖK'ün ölçüleri objektif değildir. Objektif olmayan ölçülere dayanarak yasa yapılmasını doğru bulmuyoruz.

M. Akif Hamzaçebi
Trabzon

Ferit Mevlüt Aslanoğlu
Malatya

KARŞI OY YAZISI

Komasyon tarafından benimsenen "Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" biri İzmir diğeri Gaziantep'te olmak üzere iki yeni vakıf üniversitesi kurulmasını öngörmektedir.

Türkiye'de yükseköğretime olan talep ile arz arasında büyük bir fark bulunduğu ve bu farkın özellikle son 30 yıldan buyana giderek artmakta olduğu bir gerçektir. Bunun sonucunda, Türkiye'de bir yükseköğretime yerleştiremeyenler eğitimlerini yurt dışında sürdürmenin yollarını aramakta, bu da maddi olarak kişileri ve ülke ekonomisini olumsuz etkilemektedir.

Anayasamızın 130 uncu maddesinde yükseköğretim kurumlarının, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler olarak Devlet tarafından kanunla kurulacağı; kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tâbi yükseköğretim kurumları kurulabileceği; vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumlarının, mâli ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tâbi olacakları hükme bağlanmaktadır.

Ülkemizde vakıf üniversitelerinin kurulmasına kâr amacı gütmemeleri koşuluyla izin verilirken, özünde kâr amacı güden özel üniversitelerin kurulmasına ise izin verilmemektedir.

Bu nedenle, Türkiye'nin gerek yükseköğretime olan talebin karşılanması gerekse devlet üniversitelerinin üzerindeki kontenjan baskısının azaltılması için, vakıf üniversiteleri, üzerinde durulması gereken seçeneklerden biridir.

Bu arada, vakıf yükseköğretim kurumlarının da, eğitim - öğretim esasları, öğretim süreleri ve öğrenci hakları gibi konularda 2547 sayılı Kanun hükümlerine tabi oldukları unutulmamalıdır.

Buna göre, devlet üniversitelerinde olduğu gibi vakıf üniversitelerinde de, 2547 sayılı 5 inci maddesinde öngörülen; öğrencilere, ATATÜRK inkılapları ve ilkeleri doğrultusunda ATATÜRK milliyetçiliğine bağlı hizmet bilincini kazandırmak; yükseköğretim kurumlarının özellikleri, eğitim - öğretim dalları ile amaçları gözetilerek eğitim - öğretimde birlik ilkesini sağlamak şeklindeki ana ilkeleri benimsemek ve uygulamak zorunluluğu bulunmaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında Gaziantep'te Gaziantep Eğitim ve Hizmet Vakfı tarafından kurulması öngörülen Gazikent Vakıf Üniversitesi ile ilgili olarak, gerek yazılı doküman gerekse sözlü açıklama şeklinde yukarıda sıralanan amaçlar doğrultusunda yükseköğretim yapacağına ilişkin yeterli bilgi sunulamamıştır.

İster vakıf ister devlet üniversitesi şeklinde olsun, hükümetin yeni üniversite kurarken ayakları yere basan açık politikalar izlediğini söylememiz mümkün değildir. Varsa da, hükümet bu politikalarını açık bir şekilde ortaya koymamakta ve kamuoyu ile paylaşmamaktadır. Özellikle vakıf üniversiteleri kuruluşunda, hükümet, bilimin öngördüğü yönde hareket etmediği şeklindeki kaygıları ve güvensizlikleri giderememektedir.

Hükümet ayrıca bu tür girişimlerinde, "önce kuralım, istim arkadan gelir" anlayışı içinde hareket etmektedir.

Yeni kurulan üniversitelerde açılması öngörülen fakülte ve yüksekokullar seçilirken, her fırsatta aksi ifadelerde bulunulmasına rağmen, eğitim-istihdam ilişkisinin kurulmadığı görülmektedir.

Daha yeni kabul edilen 2009-2011 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programda da, "Eğitimin işgücü talebine olan duyarlılığının artırılması amacıyla ekonominin talep ettiği alanlarda insan gücü yetiştirilmesi ve eğitimin daha esnek bir yapıya kavuşturulması hedeflenmektedir." denilmiştir.

Bu beyan ve hedeflere rağmen, ister orta öğretimde ister yükseköğretimde böyle bir yönlendirmenin olduğunu söyleyebilmek mümkün değildir.

Yeni yükseköğretim kuruluşları için öğretim elemanı yetiştirmek gerektiği de açıktır. Fakat öğretim elemanı yetiştirmeyi de son olarak kabul ettiğimiz 18.6.2008 tarihli ve 5772 sayılı Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile ÖSYM'nin sınav ücretlerinden ayıracağı parasal kaynağa havale ettiğimiz de bir gerçektir.

Sayın Bakan konuşmalarında, vakıfların dünyada dördüncü bir sektör olduğunu ve bundan her alanda yararlanmak gerektiğini söylemesine rağmen, bu alanda bazı soruların cevaplarının araştırılıp ortaya konulması gerektiğini de unutmamalıyız.

Hayırsever vatandaşlarımızın, kendilerinin veya yakınlarının isimlerinin yaşatılması için yükseköğretime doğrudan nakit olarak ya da bina yaparak veya araç gereç temin ederek bağışta bulunmalarını anlamak mümkündür. Bu tür davranışlar takdir ve teşvik edilmelidir. Ancak, bazı hayırsever vatandaşlarımızın veya vakıfların, yukarıda ifade edildiği şekilde bağış yapmak yerine, bağış konusu kamu hizmetini bizzat doğrudan yapmak istemelerinin ve bunda ısrarcı olmalarının nedenlerinin araştırılması gerektiğini düşünüyoruz.

Gerçekten de; öğrenci okutmak üzere verecekleri burs ve diğer yardımları niye Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ya da Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK) aracılığı ile yapmak istemezler?

Öğrencilerin barınma ihtiyaçlarının karşılanması için niye KYK'ye yurt yapılması koşulu ile bağış yapmazlar da, daha zor ve meşakkatli olan yurt yapımını ve yönetimini doğrudan kendileri üstlenmek isterler?

İster orta ister yükseköğretim amaçlı olsun, niçin varlıklarını MEB 'e koşullu bağışlamazlar da doğrudan kendileri bu işin içinde bizzat yer almak isterler?

Devletin yürüttüğü eğitim politikasından memnun değiller de kendi düşünceleri doğrultusunda bir eğitim politikasını bizzat hayata mı geçirmek istemektedirler?

Vakıf üniversiteleri yaygınlaştırılırken, bütün bu soruların cevabının aranması gerektiğini düşünmekteyiz. Yeni vakıf üniversitelerinin kuruluşuna izin verirken olaya, eğitim yatırımlarının salt farklı bir finansman modeli ile gerçekleştirilmesi şeklinde bakamayız. Eğer gerekli sorgulamalar yapılmadan vakıf üniversiteleri yaygınlaştırılır ise, finansman modeli olarak görülen bu modelin Tevhid-i Tedrisat Kanununa aykırı bir yönde gelişmesini önleyemeyiz.

Yükseköğretim Kurulunun 2007 yılı Vakıf Üniversiteleri Raporunda yer alan hususlar da vakıf üniversitesi kurulurken ayrıca değerlendirilmelidir. Söz konusu raporun bitiğinde yer alan şu cümleler dikkat çekicidir.

"Yapılan değerlendirmeler göstermektedir ki, ana başlıklarla yukarıda özetlenen sorunların (söz konusu raporda) yakın gelecekte çözülmemesi, vakıf üniversitelerinin önemli bir bölümünü, 1970'li yıllarda yaşanan özel üniversitelerin akıbeti ile karşı karşıya getirebilir. Böyle bir durumla karşılaşılmasında elbette ilk sorumluluk, bu üniversitelerin kurucularına ve öteki yetkililerine düşmektedir.

Yükseköğretim Kurulu, kendine verilen yasal yetkiler çerçevesinde, olumsuz bir gidişe meydan vermemek ve vakıf üniversitelerinin, kuruluş amaçları doğrultusunda gelişmelerini ve kurum-sallaşmalarını hızlandırmak için bu kurumlar üzerindeki denetimini sürdürmekte, vakıf üniversitesi açma başvurularının değerlendirilmesinde, program açma ve kontenjan vermede olabildiğince titiz davranmaktadır."

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, Gaziantep'te "Gazikent" adıyla kurulması önerilen vakıf üniversitesi kuruluşu konusundaki çoğunluk görüşüne iştirak edilememiştir.

Saygıyla arz olunur.

Harun Öztürk

İzmir

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TEŞKİLATI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Gediz Üniversitesi

EK MADDE 106- İzmir’de Sipahi Eğitim, Sağlık ve Spor Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Gediz Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;

- a) Hukuk Fakültesinden,
  - b) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden,
  - c) Mühendislik Fakültesinden,
  - ç) Sosyal Bilimler Enstitüsünden,
  - d) Fen Bilimleri Enstitüsünden,
- oluşur”

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TEŞKİLATI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“Gediz Üniversitesi

EK MADDE 106- İzmir’de Sipahi Eğitim, Sağlık ve Spor Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Gediz Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;

- a) Hukuk Fakültesinden,
  - b) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden,
  - c) Mühendislik Fakültesinden,
  - ç) Sosyal Bilimler Enstitüsünden,
  - d) Fen Bilimleri Enstitüsünden,
- oluşur.”

“Gazikent Üniversitesi

EK MADDE 107- Gaziantep’te Gaziantep Eğitim ve Hizmet Vakfı tarafından 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Gazikent Üniversitesi adıyla bir vakıf üniversitesi kurulmuştur.

Bu Üniversite, Rektörlüğe bağlı olarak;

- a) Eğitim Fakültesinden,
  - b) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden,
  - c) Hukuk Fakültesinden,
  - ç) Mühendislik - Mimarlık Fakültesinden,
  - d) Yabancı Diller Yüksekokulundan,
  - e) Sağlık Bilimleri Yüksekokulundan,
  - f) Turizm ve Otelcilik Yüksekokulundan,
  - g) Sosyal Bilimler Enstitüsünden,
  - h) Fen Bilimleri Enstitüsünden,
- oluşur.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Recep Tayyip Erdoğan</i> Başbakan		
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
<i>C. Çiçek</i>	<i>H. Yazıcı</i>	<i>N. Ekren</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Aydın</i>	<i>M. Başesgioğlu</i>	<i>K. Tüzmen</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.
<i>N. Çubukçu</i>	<i>M. Şimşek</i>	<i>M. Aydın</i>
Adalet Bakanı	Milli Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>M. A. Şahin</i>	<i>M. V. Gönül</i>	<i>B. Atalay</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı	Milli Eğitim Bakanı
<i>A. Babacan</i>	<i>K. Unakıtan</i>	<i>H. Çelik</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>F. N. Özak</i>	<i>R. Akdağ</i>	<i>B. Yıldırım</i>
Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.	Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>M. M. Eker</i>	<i>H. Yazıcı</i>	<i>M. Z. Çağlayan</i>
En. ve Tab. Kay. Bakanı	Kültür ve Turizm Bakanı	Çevre ve Orman Bakanı
<i>M. H. Güler</i>	<i>E. Günay</i>	<i>V. Eroğlu</i>

